

1ste termijn Democraten Gorinchem begrotingsraad 10 november 2022

Voorzitter,

Het college heeft een financieel solide begroting gepresenteerd. We spreken onze waardering daarvoor uit. In alle jaren is er een positief saldo en er is sprake van een reële sluitende begroting. Wij hebben ook het idee dat dit college de onzekere factoren en risico's goed in beeld heeft. Een heel spannend verhaal is deze begroting dan ook niet. Maar voorzitter, eigenlijk hadden we dat wel gehoopt.

Deze begroting is namelijk het eerste moment dat dit college volledig aan het roer staat en in de gelegenheid is haar beleidsambities ter uitvoering te brengen. En daar zijn we toch wel nieuwsgierig naar. Waar kiest dit college voor? Welke beleidswijzigingen, welke andere koers wil dit college gaan varen? Wat ligt er onder de samenkomst van dit nieuwe gemeentebestuur?

We zijn blij met de waardering die deze begroting eigenlijk uitspreekt van wat er al was, maar we hoopten een glimp te kunnen zien van deze antwoorden, als vertaalslag van uw coalitievorming. We vinden het jammer dat u hier nog langer de tijd voor neemt door de aankomende maanden te werken aan uw collegeprogramma. Dat betekent namelijk dat pas in het voorjaar 2023 bij de Perspectiefnota hier op terug wordt gekomen en concrete ambities pas landen in de begroting voor 2024. We zijn dan al halverwege deze raadstermijn. Dat vinden we jammer, want we zijn oprecht nieuwsgierig naar de richting waarin u zich wilt gaan bewegen.

We vinden het ook noodzakelijk dat hier snel duidelijkheid in komt. Want hoe technisch financieel kloppend deze begroting ook is voorzitter, het echte verhaal is natuurlijk dat het helemaal niet zo goed gaat. De afgelopen jaren hebben wij als samenleving de problematiek en de crisissen zien opstapelen. De woorden die we hiervoor gebruiken zijn al omarmt als alledaags taalgebruik. Woorden zoals pechgeneraties, klimaatcrises, en energiearmoede. De kranten staan er vol mee, en terecht. Maar laten we betekenis van deze woorden niet vergeten. Want het raakt de waarden van onze samenleving. Het gaat hier over structurele ongelijkheid, onze bestaanszekerheid, over toenemende wanhoop en zorgen bij mensen en de behoefte aan een overheid die doorpakt en die een route uitstippelt voor de lange termijn. Ook hier lokaal. Want juist als er zoveel gaande is, is kijken naar de eigen invloed zo belangrijk en hoe je die zo goed mogelijk kunt aanwenden.

Met dat als hoofdlijn voorzitter vinden we de urgenties van deze tijd dan ook niet in de pas lopen met de voorzichtigheid van dit college, waarmee op het grootste gemak de tijd wordt genomen om te heroriënteren, om te kijken wat dit nieuwe college nu eigenlijk wilt.

Met name op het gebied van **armoede** zien we in de begroting weinig urgentie. Zo staat er: "We volgen nauwlettend hoe het Rijk omgaat met deze uitdagingen en welke rol daarin voor de gemeente is weggelegd". Ofwel, we wachten het nog even af. Maar wij zien liever de beweging andersom: zelf met goede ideeën komen en de mogelijkheden die er zijn benutten. Wat ons betreft is er nog veel winst te behalen in het zorgen dat we de mensen bereiken die dat nodig hebben. Want het komt nog te vaak voor dat inwoners in een kwetsbare situatie onvoldoende op de hoogte zijn van ondersteunende voorzieningen. We gaan in de begrotingen zelfs maar uit van 70% bereik bij de minimaregelingen. En dan kun je zeggen, dat is toch best hoog, maar moet je nagaan dat we het dan nog over 30% hebben dat op of net boven de armoedegrens leeft en geen financiële steun ontvangt.

En eigenlijk is dit te absurd voor woorden als je kijkt naar hoeveel tijd en energie er wordt gestoken in het sociaal domein. Ook in Gorinchem barst het van de initiatieven en goede mensen in het veld, en toch krijgen we deze klus nog niet geklaard met elkaar. We moeten inwoners op een duidelijke en

slimme wijze gaan ondersteunen. De informatie toegankelijker maken en actief brengen, beter rekening houden in de brede dienstverlening van de gemeente met het feit dat stress en zorgen ook iets doet met je vermogen om informatie tot je te nemen, en we moeten de mogelijkheden binnen de AVG ten volste benutten. We roepen daarom het college op zich niet te berusten op wat redelijkerwijs haalbaar lijkt, maar juist alle zeilen bij te zetten om voor die 100% te gaan. Voor ons is dit echt een belangrijk punt, en kijkend naar de moties vanavond concludeer ik voor andere partijen ook.

Dan voorzitter, dan wil ik graag kort iets zeggen over ontmoetingsplekken in de stad, heb ik een vraag over de Nieuwe Doelen, en sluit ik af met een motie over de starterslening.

Bij de perspectiefnota dit voorjaar hebben wij een motie ingediend die het college opriep om meer zitgelegenheden te creëren in de stad. **Meer bankjes** of ander soort vergroot de toegankelijkheid van de openbare ruimte en biedt gelegenheid, met name voor ouderen of mensen slecht er been, maar ook voor iedereen die zin heeft in een praatje, een moment van rust. Deze motie werd positief ontvangen en de wethouder gaf aan deze als een oproep te zien om te gaan verkennen, samen met de wensen die leven in de stad en de partners daarbij. Hij deed daarbij de suggestie om dan ook te kijken naar dekking voor deze zitgelegenheden via subsidies die zien op meer bewegen. Bij de begroting 2022 zou hier op worden teruggekomen. Kan het college ons vertellen hoe het ervoor staat en welk bedrag hiervoor in de begroting is opgenomen?

De **Nieuwe Doelen**. Wij lezen in de begroting dat er nog steeds een bedrag voor 7 miljoen is opgenomen. Vind het college dit nog realistisch, aangezien een plank inmiddels 2x zo duur? We vinden het sowieso ook moeilijk om het standpunt van dit college te doorgronden op dit onderwerp. De raad heeft in een laatste debat hierover besloten om de aanbesteding breder in te zetten en ook andere locaties voor een groot podium te overwegen. Het huidige college heeft dit ook opgeschreven in haar coalitieakkoord. Maar nu lezen wij in communicatieberichten, van de partij van de wethouder die dit in zijn portefeuille heeft, dat het eigenlijk toch wel heel erg de voorkeur uitgaat naar het pand van de Nieuwe Doelen. Zelfs met eigen politieke ogen is waargenomen dat de bouwkundige staat op broodje aap verhalen berust, die overigens dan notabene waarschijnlijk door hun eigen oud-wethouder destijds zijn opgetekend. Kan het college aangeven hoe zij zich verhoudt tot deze uitspraken van Stadsbelang?

Dan nu de **starterslening**. En voorzitter, hier ben ik erg enthousiast over. Want dit vind ik nu een mooi voorbeeld van hoe wij als gemeente zelf concreet onze ruimte kunnen pakken. Hier waren wij het als gemeenteraad al over eens begin 2021 toen het voorstel voor een starterslening unaniem werd aangenomen in deze raad. Ook in deze begroting wordt de starterslening weer benoemd als beleid dat moet worden voorgezet. En even ter opfrissing: De starterslening is bedoeld om starters te helpen hun eerste woning te kopen. Het overbruggt het verschil tussen de prijs van het huis en datgene dat bij de bank kan worden geleend met een maximum van 25.000.

Maar wat blijkt, in de regels hiervoor is opgenomen dat de koopprijs van de woning niet meer mag zijn dan 284.000 om in aanmerking te komen voor de starterslening. Met deze grens wordt een groot gedeelte van de startersmarkt niet bereikt, zeker niet in de huidige woningmarkt waarin de hypotheekrente en de huizenprijzen ook nog steeds stijgende zijn. Samen met de PvdA en D66 dienen we daarom een motie in die oproept om deze grens aan te passen en van de starterslening weer een goed werkbaar en realistisch instrument te maken. Wij stellen voor om de nationale hypotheekgarantie (NHG) grens aan te houden als uitgangspunt. Voor 2022 is dit 355.000 euro en in 2023 400.000. Ook andere gemeenten, waaronder Rotterdam hanteren dit uitgangspunt voor de starterslening. Het is ook beter uitlegbaar, daar waar een starterswoning wordt gedefinieerd als een koopwoning waarbij de maximale koopsom gelijk is aan de kostengrens van de NHG.

U kunt dit in de motie nog eens rustig nalezen. Daarin staat ook uitgelegd dat de verhoging van het maximale aankoopbedrag geen financiële consequenties heeft voor de gemeente. Bij invoering van de starterslening is 260.000 euro beschikbaar gesteld (max. 25.000 euro per verstrekking). Deze motie zorgt er juist voor dat inwoners weer gebruik kunnen maken van de starterslening en dat deze pot met geld ook daadwerkelijk kan worden ingezet. Voorzitter, we hopen dat ook op brede steun.

Dankuwel.